

Strategic litigation

20 maart 2022

Audrey Baeyens
(BAEYENS & BILLIET)

Strategic litigation

Strategisch procederen is het gebruik van rechtszaken als onderdeel van een strategie om bredere juridische en sociale veranderingen te bewerkstelligen

1. Hoe begin je eraan

- **Voorbereiden en zich organiseren**

- Paar “trekkers” en als grote groep ook vrijwilligers
- Vaste contactpersoon/personen die overzicht bewaren
- Idealiter reeds georganiseerd of met steun van een vzw
- Best al op voorhand anticiperen op hoge kosten (honoraria, gerechtskosten, zekerheidsstellingen, mogelijke expertisecosten,...) met behulp van crowdfunding, subsidies, hulp vzw, nakijken verzekeringen...

- **Verkendend overleg met advocaat**

- Verhaal vertellen en wensen kenbaar maken
- Aan te leveren: documentatie en nuttige stukken
- Goede afspraken maken over honoraria, maar onvermijdelijk ook onvoorzienbare elementen
- Potentiële risico’s bespreken

- **Bereid zijn er tijd, geld en energie in te steken**

2. Keuze van de procedure

1/ Milieustakingsvordering

In te stellen door vzw, administratieve overheid, inwoners in de plaats van hun ingebreke blijvende gemeente of stad

Niet voor particulieren

Voornameijk preventief (cf. belangenafweging)

Ernstige milieu-inbreuken en milieuschade

Zoals in kort geding – daarna meteen hoger beroep

2. Keuze van de procedure

2/ Administratieve procedure

Tegen aanvechtbare administratieve rechtshandelingen (omgevingsvergunning, verkavelingsvergunning, technisch verslag bij grondverzet, ...)

Vaak eerst georganiseerd administratief beroep

Dan RvS, RvVb

Gaandeweg meer formalistisch met hakbijtermijnen

2. Keuze van de procedure

3/ Aansprakelijkheidsprocedure evt. in combinatie met schending mensenrechten

Fout – schade - causaal verband: bewijslast

Mensenrechten voor zware milieubinbreuken (cf. gevaarlijke klimaatverandering; blootstelling aan cyanide in een goudmijn, blootstelling aan vervuiling door een kolencentrale)

Beroep en cassatie mogelijk

2. Keuze van de procedure

3/ Strafklacht met burgerlijke partijstelling

Bij onderzoeksrechter

Schade door een misdrijf kan worden vergoed

Inzage vragen in strafdossier

Bijkomende onderzoekshandelingen vragen

3. Aandachtspunten

1. De verzoekers (hoeveel, wie, rolrechten/dossiertaksen, belang, bewijslast,...)
2. De verweerder(s): kan complex zijn (\neq overheden wegens versnipperde bevoegdheden) en ze beschikken vaak over meer middelen
3. Tussenkamsten (bomen, overheden, bedrijven,...) voor of tegen
4. Het beloop van de procedure (vertragingen/manoeuvres, gerechtelijke achterstand, zijdelingse procedures,...)
5. Tegenvorderingen, expertisecosten
6. Inhoud en gevraagde – soms heel snel wijzigende actualiteit en dus zeer intensief (cf. KZ en PFAS)
7. Pleidooien – in grote zaken \neq dagen

3. Aandachtspunten

8. De beslissing (enkel bij RvS auditoraatsverslag dat op voorhand indicatie aangeeft)

Winsten – verliezen – pyrrusoverwinning (cf. regularisaties, geen injuncties, geen dwangsom,...)

Je moet op alles voorbereid zijn

9. Volgende stappen (beroep, ...)

10. Opletten met laten uitvoeren van (tussen-) vonnis burgerlijke rechter

11. Parallel spoor van minnelijke oplossingen

4. Vragen?
